

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-103М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ПРАВознавство»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Теплоенергетика»,
«Гідроенергетика»
спеціальності 144 «Теплоенергетика», 145 «Гідроенергетика»
денної і заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з якості ННІВГП
Протокол № 3 від 28.10.2021 р

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Теплоенергетика», «Гідроенергетика» спеціальності 144 «Теплоенергетика», 145 «Гідроенергетика» денної і заочної форми навчання [Електронне видання] / Якимчук М. Ю. – Рівне : НУВГП, 2021. – 15 с.

Укладач: Якимчук М. Ю., к.пед.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Кафарський В. І., д.ю.н., професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 144 «Теплоенергетика»
к.т.н., доцент

Костюк О. П.

Керівник групи забезпечення спеціальності 145 «Гідроенергетика»
д.т.н., професор

Рябенко О. А.

ЗМІСТ

Передмова	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання	6
2. Плани практичних занять	8
3. Самостійна робота студентів	12
4. Рекомендована література	13

© М. Ю. Якимчук, 2021
© НУВГП, 2021

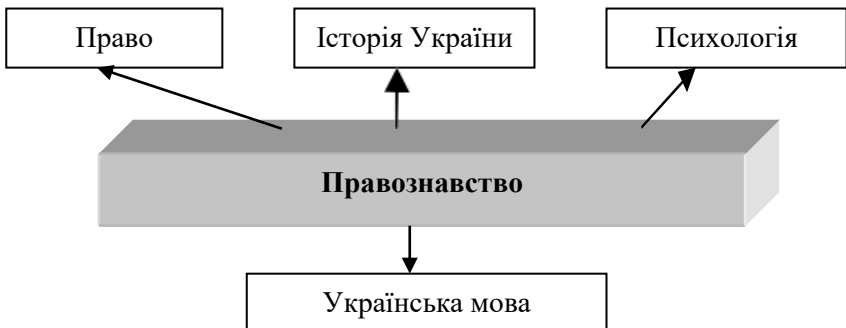
Вступ

В період розбудови правової держави зростає роль права як регулятора суспільних відносин. Збільшуються вимоги до фахівця будь-якої галузі щодо суворого дотримання законів. Кожна професійна діяльність ґрунтується на чітких правових засадах, що становить Конституція України, міжнародно-правові акти, галузеве законодавство та підзаконні нормативно-правові акти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є комплекс закономірностей, які характерні для функціонування і становлення права.

Взаємозв'язки навчальної дисципліни «Правознавство» з іншими дисциплінами робочого плану, які передують її вивченню представлено наступною схемою.

Структурно-логічна схема навчальної дисципліни «Правознавство»

Мета та завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Правознавство» є набуття здобувачами вищої освіти знань про основні положення українського законодавства, зокрема розуміння Конституції України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правознавство» є:

- 1) повторення базових знань з правознавства;
- 2) засвоїти понятійний апарат та відповідну термінологію;
- 3) виробити вміння і навички щодо використання норм права на практиці;
- 4) підвищити рівень правової свідомості, правової культури та інше.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Важливу увагу під час вивчення освітньої компоненти «Правознавство» зосереджено на практичних заняттях, де робимо акцент на розвитку soft skills здобувачів вищої освіти: комунікативні здібності, загальнокультурна грамотність, правова культура, формування особистої думки, ініціативність тощо; аналізу основних аспектів теорії держави і права та основних галузей українського законодавства.

Вивчення освітньої компоненти «Правознавство» дасть можливість здобувачам вищої освіти правильно тлумачити й застосовувати нормативно-правові документи у своїй професійній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти та вільно орієнтуватися у правовому полі, розуміти сутність правових процесів, які відбуваються у сучасному суспільстві, засвоїти основну юридичну термінологію. .

У результаті вивчення освітньої компоненти «Правознавство» студент повинен розуміти сутність правових та політичних процесів, які відбуваються у державі, освоїти базову юридичну термінологію, яка застосовується на практиці, а також знати зміст основних положень нормативно-правових актів та інших джерел права, знати структуру, компетенцію, правовий статус законодавчої, виконавчої та судової гілок влади, набути базових знань з основних галузей права.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Змістовий модуль I <i>Теорія держави і права</i>		
1	Теорія держави	2
2	Теорія права	2

3	Загальна характеристика основних галузей права	2
Змістовий модуль II		
Характеристика галузей права України		
4	Конституційне право України	2
5	Цивільне право України	2
6	Особливості трудового права України	2
7	Водне законодавство України	2
Разом		14

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Правознавство» проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, участь в обговоренні проблемних питань, оцінки розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Правознавство» є: вчасність і повнота виконання всіх видів навчальної роботи; розуміння і характер знань навчального матеріалу за змістом ОК; уміння аналізувати правові явища; чітко, лаконічно та аргументовано відповідати на запитання.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основні методи оцінювання:

- аналіз усних відповідей;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за: написання наукових рефератів, доповідей за темою курсу, яку можна обрати самостійно. Додаткові бали здобувачам вищої освіти також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	<i>для заліку</i>
90–100	зараховано
82–89	зараховано
74–81	
64–73	зараховано
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Змістовий модуль 1 *Теорія держави і права*

Тема 1. Теорія держави

План

1. Причини виникнення держави і права.
2. Основні теорії походження держави.
3. Поняття і ознаки держави.
4. Механізм та апарати держави.
5. Суверенітет держави.
6. Функції держави.
7. Класифікація держав.

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Історичні аспекти виникнення держави і права».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.

Тема 2. Теорія права

План

1. Поняття та ознаки права.
2. Принципи та функції права.
3. Право – особливий вид соціальних норм.
4. Єдність та відмінність права і моралі.

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Загальна характеристика правопорушень (деліктів)».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. Сформувати таблицю (схему, рисунок) щодо спільних і відмінних рис правових норм і моральних.

Тема 3. Загальна характеристика основних галузей права України

План

1. Система права України.
2. Основні галузі права України.
 - 2.1. Конституційне право.
 - 2.2. Адміністративне право.
 - 2.3. Цивільне право.
 - 2.4. Сімейне право.
 - 2.5. Кримінальне право.

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією про галузь права України (на вибір).
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. Схематично зобразити систему права України.

Змістовий модуль II

Характеристика галузей права України

Тема 4. Конституційне право України

План

1. Конституція як Основний Закон України.
2. Класифікація Конституцій.
3. Загальні засади конституційного ладу України.
4. Державна символіка України.
5. Державна мова – невід’ємна складова конституційного ладу.

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Конституція України».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. Тезисно охарактеризувати статті Конституції України щодо мов.

Тема 5. Цивільне право України

План

1. Загальні поняття про цивільне право.
2. Учасники цивільно-правових відносин.
3. Цивільна правоздатність та дієздатність осіб.
4. Спадкове право

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Сімейне право в системі права України».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. Схематично представити розуміння понять «правоздатність» і «дієздатність».

Тема 6. Особливості трудового права України

План

1. Загальні положення трудового права України.
2. Трудові права громадян України.
3. Поняття робочого часу та його види.
4. Поняття про час відпочинку.
5. Трудова дисципліна.

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Особливості прийняття на роботу неповнолітніх».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. Сформувати таблицю (схему, рисунок) про види робочого часу, види часу відпочинку, види відпусток.

Тема 7. Водне законодавство України

План

1. Загальні поняття водного права України.
2. Характеристика водного законодавства України.
3. Завдання водного законодавства.
4. Поняття водних правовідносин (суб'єкт, об'єкт)

Творче завдання до теми:

1. Підготувати доповідь з презентацією на тему «Особливості прийняття на роботу неповнолітніх».
2. Знайти наукову статтю за питаннями практичного заняття та проаналізувати її, зробити власні висновки.
3. *Задача.* Власник заводу К. велів спускати в річку У. неочищені води. Унаслідок цього 850 куб. м вод зі шкідливими хімічними речовини потрапили до водойми, що спричинило не лише її забруднення, а й загибель риби. Кваліфікуйте дії власника заводу К. Чи можна його звинуватити за порушення водного законодавства?
4. Створити схему основних завдань водного законодавства.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Правознавство» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних занять;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту наукових робіт, рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для рефератів, доповідей

№ з/п	Назва теми
1	Апарат держави. Місце апарату в механізмі держави
2	Співвідношення громадянського суспільства і держави: підходи до розуміння
3	Конституційне право України – провідна галузь національного права України
4	Конституційні права та обов'язки громадян України
5	Правовий статус Президента України
6	Поняття, предмет, система та джерела цивільного права України
7	Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в

	держави
8	Кримінальний кодекс України, його загальна характеристика
9	Загальна характеристика Кодексу законів про працю України
10	Робочий час і його види
11	Прийняття на роботу і звільнення з роботи
12	Трудова дисципліна
13	Дисциплінарна та матеріальна відповідальність працівників за трудовим законодавством України
14	Відповідальність за появу на роботі у нетверезому стані
15	Поняття і види часу відпочинку
16	Юридична відповідальність за порушення водного законодавства
17	Запобігання аваріям на водних об'єктах і ліквідація їх наслідків
18	Правовий режим земель водного фонду
19	Державне управління в галузі охорони вод та відтворення водних ресурсів
20	Гене́за становлення і розвитку водного права

4. Рекомендована література

Базова:

1. Основи правознавства : навч. посіб. (для підготовки абітурієнтів до вступних випробувань) / Є. О. Гіда, Є. В. Білозьоров, А. М. Завальний, А. О. Осауленко; за заг. ред. Є. О. Гіди. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2011. 184 с.

2. Теорія держави та права : підручник (за вимогами кредитно-модульної системи навчання) / Є. О. Гіда, Є. В. Білозьоров, А. М. Завальний, А. О. Осауленко та ін.; за заг. ред. Є. О. Гіди; Нац. академія внутрішніх справ. К. : ФОП О. С. Ліпкан, 2011. 363 с.

3. Скаун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Х. : Еспада, 2009. 752 с.

4. Правознавство : підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін. К. : КНЕУ, 2003. 767 с.

5. Правознавство : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів / колектив авторів. Х. : Фоліо, 2014. 635 с.

Допоміжна:

6. Процевський В. О., Шуміло О. М. Водне право України : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 176 с.

7. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. Стереотип. вид. К. : Юрінком Інтер, 2000. 320 с.

8. Загальна теорія держави і права : підручник для студ. юридичних вищих навч. закл. / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПРН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПРН України О. В. Петришина. Харків : Право, 2009. 584 с.

9. Коталейчук С. П. Теорія держави та права в запитаннях і відповідях : навч. посіб. К. : КНТ, 2011. 560 с.

10. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Основні поняття та категорії права : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Істина, 2001. 144 с.

11. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. 10-те вид., допов. Львів : Край. 2008. 224 с.

12. Годованець В. Ф. Конституційне право України : конспект лекцій. К.: МАУП, 2000. 216 с.

13. Яким С. С. Основи правознавства : навчальний посібник. Дрогобич : Коло, 2013. 277 с.

14. Конституційне право України : підручник / І. М. Алмаші та ін. Ужгород, 2016. 215 с.

15. Волошина С. М. Трудове право України : навчальний посібник. Чернівці, 2015. 125 с.

16. Цимбалюк В. І., Самороков В. О., Благодир А. А., Благодир С. М. Кримінальне право України. Загальна

характеристика розділів Особливої частини. Частина перша : навчальний посібник. Львів : Новий Світ -2000, 2019. 256 с.

17. Шуміло О. М. Проблеми відповідальності за порушення водного законодавства: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 1993. 24 с.

Інформаційні ресурси:

18. Державне агентство водних ресурсів України:
https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:1sG3bzea_UJ:https://www.davr.gov.ua/+&cd=4&hl=uk&ct=clnk&gl=ua

19. Офіційний сайт Верховної Ради України:
www.zakon.rada.gov.ua

20. Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua

21. Офіційний сайт Верховного Суду України:
www.scourt.gov.ua

22. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України:
www.gdo.kiev.ua